

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

---

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE  
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS  
DE LA R.S.F.Y.

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

# BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

## XVI—XVII

BELGRADE  
1985—1986



<http://www.balcanica.rs>

говачким антропонимима садашњој средини, затим Идриза Ајетија *О узајамним односима између албанског и других балканских језика*, и Љатифа Муљакуа *Етничка имена албанског народа у Ву-*

*ковом Рјечнику. Годишњак доноси и приказе и критике из пера Благоја Говедарице и Решепа Исмајлиа, као и уобичајену хронику.*

*Александар Палавестра*

### НАУЧНИ СКУП ПОСВЕЋЕН ВАЛТАЗАРУ БОГИШИЋУ

У организацији Српске академије наука и уметности одржан је у Београду, од 20. до 22. децембра 1984. године, научни скуп посвећен животу и делу великог научника деветнаестог и почетка двадесетог века Валтазара Богишића. Богишићева личност осветљена је са разних страна у око четрдесет научних саопштења, што одражава чињеницу да се он бавио не само правом и његовом историјом већ и етнологијом и другим наукама као што су изучавање народног стваралаштва, поред његовог занимања за уметност. Општи поглед на научни рад и дело Валтазара Богишића дао је академик Мехмед Беговић, а затим су следила саопштења о економским елементима у његовом делу (академик Обрен Благојевић), о Богишићевим истраживањима у Црној Гори (професор Бранислав Недељковић) а затим још нека општија саопштења (Јелена Даниловић — о Богишићевој сарадњи са Јиречеком, Вернер Габријел Цимерман, научник из Швајцарске и аутор опсежног дела о Валтазару Богишићу, о Богишићу и Булунџајићу).

Богишићеву научну активност у области историје обрадили су академици Радован Самарџић и Владимир Стојанчевић, а такође и Петар Милосављевић (научни саветник Балканолошког института САНУ). Академик Мирослав Пантић говорио је о Валтазару Богишићу у вези са народном књижевношћу, а ову материју обрађивали су и реферати Ненада Љубинковића, Драгутина Мишовића и Наде Милошевић-Борђевић.

Једна група саопштења односила се на Општи имовински законик за Књажевину Црну Гору (чији је аутор био Богишић), а референти су били Анте Мариновић, Петар Стојановић, Миодраг Орлић, Новица Војиновић и други. Социолошки аспекти Богишићевог рада обрађени су у реферату Новице Ракочевића, а његова анкета о правним обичајима нашаа је места у саопштењу Бурџе Кристића. Правна и пословна способност третирана је у саопштењу Љиљане Гавриловић, а затим су поднети реферати о породичним односима у нашем народу, који су представљали објект истраживања Валтазара Богишића (Војислав Бакић, Видосава Стојанчевић, Вера Чучковић, Весна Чулиновић-Константиновић). Схватања Богишићева о Јужним Словенима нашаа су свог известиоца у Александру Миљковићу.

Посебна група саопштења односила се на Богишићево интересовање за уметност и колекционарство (академик Дејан Медакковић, Катица Бенц-Бошковић, Сергије Димитријевић, Рената Готарди-Шкиљан) као и на његово библиофилство (саопштење Мирка Кратофила). Богишићеви преводи са латинског наших су места у саопштењу Миодрага Стојановића, а закључни реферати односили су се на Богишићеву научну сарадњу са разним чувеним личностима његовог доба (академик Никша Стипчевић, Радмила Пешић, Невенка Безић-Божанић и Душан Берић — који је говорио о Валтазару Богишићу и социјалним покретима у Херцеговини).

Карактер и садржина поднетих саопштења на овом научном скупу далеко су превазишли ниво свечарског обележавања 150-годишњице рођења Валтазара Богшића, па ће зато наша научна

јавност поздравити настојање Српске академије наука и уметности да објави материјале са скупа.

Бурица Крстић

*SYMPOSIUM »Hügelbestattung in der Karpaten-Donau-Balkan-Zone während der äneolithischen Periode«*

У Доњем Милановцу је између 24—28. септембра 1985. године одржан међународни научни симпозијум у организацији Балканолошког института САНУ и Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Тема Симпозијума, *сахрањивање под хумкама у Карпатско-Подунавско-Балканској зони у енеолитском периоду* настала је као резултат вишегодишњег рада ових двеју установа и Српске академије наука и уметности на пројекту истраживање хумки у Србији. Она је актуелизирана нарочито после неких нових истраживања у суседним земљама (Мађарској, Румунији и Бугарској) и посебно после публикација нових резултата са подручја југозападних области СССР — јужноруских степа, одакле су вршена суксесивна миграциона кретања према средњој и југоисточној Европи.

Први део научног скупа, како је то уобичајено на оваквим међународним сусретима, посвећен је домаћим темама и домаћем терену, чиме се желело да се научници упознају са новим резултатима на овом подручју у време продора степских култура и појаве сахрањивања под хумкама у енеолитском периоду. Реферат о резултатима истраживања ране металургије бакарног доба централнобалканског простора поднео је Б. Јовановић. Са темом „Енеолитске културе источне Србије у време продора степских култура“ дати су подаци о налазиштима и новим истраживањима (Н. Тасић) а као до-

пуна овој проблематици може се сматрати рад М. Јевтића о енеолитским налазиштима на подручју Бердапа I и II. Да слика о културама бакарног доба у Србији буде потпуна, треба поменути саопштења М. Стојића који је обрадио налазишта на подручју Велике Мораве и М. Богдановића о енеолитским налазиштима у Шумадији. Са овим рефератима добијена је јасна слика о развоју култура у време прве појаве сахрањивања под хумкама у средњој и источној Србији.

Други део Симпозијума посвећен је директној теми овог скупа: „Hügelbestattung in der Karpaten-Donau-Balkan-Zone während der äneolithischen Periode“. Уводно излагање поднео је М. Гарашанин који је апострофирао културноисторијске и етничке проблеме у енеолиту доњег Подунавља у време појаве сахрањивања под хумкама као једне специфичне, степске манифестације на овим просторима. Теоретски прилог овој дискусији дао је I. Ecsedy (Мађарока) указујући на основни проблем и његову интерпретацију. Изузетно значајан и информативан био је реферат Д. Ј. Телегина (СССР), једног од најбољих познаваца проблема степских култура и њиховог односа према културама балканско-подунавског региона. Теоретским питањима везаним за односе сахрањивања под тумулима и равних гробова у Шнуркерачком културном комплексу средње Европе бавио се М. Buhvaldek из Чехословачке. Са његовим и са рефератом Ј. Маћ-